

Марко Беденко

ВДУМЛИВЕ ЧИТАННЯ

- ✓ Розуміємо
- ✓ Аналізуємо
- ✓ Генеруємо

*Навчальний посібник
для 1-го класу*

НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН
ТЕРНОПІЛЬ

УДК 82-93(075.2)
ББК 83я71
Б38

Беденко М.В.

Б38 Вдумливе читання. Розуміємо, аналізуємо, генеруємо : навчальний посібник для 1-го класу / М.В. Беденко. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2014 — 80 с.

ISBN 978-966-10-3433-3

- Посібник дає змогу формувати навички смислового читання, а саме:
- розуміти зміст науково-популярного й інформаційного текстів;
 - аналізувати прочитане;
 - генерувати усні й письмові тексти.

Це сприятиме встановленню міжпредметних зв'язків у свідомості дитини і забезпечить ефективне навчання.

Кожен розворот посібника — це окремий урок. У кінці посібника подано методичні вказівки.

Для вчителів початкових класів, першокласників та їхніх батьків.

УДК 82-93(075.2)
ББК 83я71

Навчальне видання

БЕДЕНКО Марко Васильович

ВДУМЛИВЕ ЧИТАННЯ

- ✓ Розуміємо
- ✓ Аналізуємо
- ✓ Генеруємо

*Навчальний посібник
для 1-го класу*

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Марія Мигаль*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Людмили Гумен*
Технічний редактор *Оксана Чучук*

Підписано до друку 23.10.2013. Формат 60x84/8. Папір офсетний. Гарнітура Таймс.
Умовн. друк. арк. 9,93. Умовн. фарбо-відб. 9,93.

Видавництво «Навчальна книга — Богдан»
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 4221 від 07.12.2011 р.

Навчальна книга — Богдан, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46002
Навчальна книга — Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352)52-06-07; 52-19-66; 52-05-48
office@bohdan-books.com **www.bohdan-books.com**

ISBN 978-966-10-3433-3

© Беденко М.В., 2014
© Навчальна книга — Богдан, 2014

ПЕРЕДМОВА

Мета посібника — навчити дітей отримувати інформацію і знання з тексту.

Самостійний аналіз прочитаного — невід’ємна частина сучасного навчання. Посібник складено так, щоб спонукати дитину до читання. Завдання допомагають учням краще зрозуміти зміст, виокремлювати найважливіше, узагальнювати інформацію одного тексту, а також пов’язувати його з прочитаним раніше.

Робота із заголовками, усні та письмові перекази вчать дитину висловлювати свої думки.

Така інтелектуальна робота важка для учнів, тому наші тексти короткі і, водночас, цікаві. Але на кожному уроці потрібно працювати з кількома текстами. Отож, посібник стає ніби двоповерховим — на першому рівні все зрозуміло і легко, а на другому треба залучити немало зусиль, щоб усе зрозуміти і виконати усі завдання. Лише така робота дає змогу вийти на той рівень, якого вимагають нові стандарти навчання.

Узагальнюючи, хочемо зазначити, що наш посібник:

- готує дитину до майбутніх навчальних навантажень;
- формує навички сприйняття, аналізу і генерування інформації;
- розвиває розуміння рідної мови і її логічних структур.

ЯК ЧАСТО ОБІДАЄ КРОКОДИЛ

Ми їмо три-чотири рази щодня. А крокодил їсть лише один раз на тиждень. Якщо ж обід був дуже ситним, то ця тварина може нічого не їсти ще цілий місяць. Лежить собі на мілині, гріється на сонечку, доки знову не згодніє. А тоді виходить на полювання.

Хто їсть частіше: людина чи крокодил?

Людина.

Крокодил.

РИБА-МИСЛИВЕЦЬ

У спекотних країнах живе риба-мисливець. Вона підпливає до берега та струменем води збиває мух і комарів. Струмінь води летить так швидко, що вони не встигають утекти. Тому і потрапляють рибі на обід.

На кого полює риба-мисливець?

На риб.

На жаб.

На мух і комарів.

БУМЕРАНГ

Існує переконання, що древні люди були менш кмітливі, ніж ми. Проте це не так. Звичайно, стародавні мешканці Австралії не винайшли ні колеса, ні грошей, ні комп'ютера. Але вони вигадали бумеранг. Це вигнута дошка, яка обов'язково повертається назад, якщо її правильно кинути. Науковцям знадобилося сто років, щоб відкрити секрет бумеранга. Але донині ніхто не розуміє, як австралійці додумалися до такого знаряддя полювання.

У якій країні винайшли бумеранг?

В Англії.

У Польщі.

В Австралії.

В Індії росте дерево-ліс. Називають його баньян. Це величезний фікус. Його гілки пускають коріння і стають стовбурами. Таких стовбурів може бути декілька сотень чи навіть тисяч. Під деревом-лісом можуть заховатися від сонця п'ять тисяч чоловік.

1) Скільки стовбурів у баньяна?

Один.

Багато.

Жодного.

2) Де росте баньян?

В Україні.

В Індії.

В Англії.

3) Чи можуть під цим деревом заховатися учні одного класу?

Так.

Ні.

ЗАЛІЗНЕ ДЕРЕВО

У горах росте залізне дерево. Звичайно, воно не із заліза, але дуже тверде і таке важке, що тоне у воді. А цвяшок у таке дерево забити просто неможливо. Він гнеться, деформується, але в деревину не встрягає.

Чи тоне залізне дерево у воді?

- Так. Ні.

БАОБАБ

В Африці росте баобаб. Це не високе, але дуже товсте дерево. Коли падають дощі, баобаб втягує вологу, як губка. Тому в посушливу пору року він не страждає від спраги. У його стовбурі так багато води, що деревина не горить у вогні навіть під час посухи.

1) Яке вогнище можна розпалити з баобаба?

- Маленьке. Велике.
 Неможливо розпалити вогнище.

2) Де росте баобаб?

- В Африці. В Америці. У Європі.

3) Деревина баобаба вбирає вологу?

- Так. Ні.

На цьому уроці ти прочитав чотири оповідання. Напиши заголовок того, яке відрізняється від решти за темою.

виконання завдання 4 потрібно пригадати текст «Будинки-мандрівники», стор. 25. Щоб учням було легше відтворити зміст цієї оповіді, учитель може поставити їм кілька запитань:

- *Хто селиться у будинках-причепах?*
- *Які комунікації необхідні для зручного проживання у таких будинках?*

Урок 28 (стор. 58-59).

Після опрацювання текстів учні відповідають на тестові запитання. Щоб виконати завдання 5, потрібно знайти завдання 2 уроку 10 (стор. 23) і завдання 2 уроку 20 (стор. 44), написати заголовки текстів.

Урок 29 (стор. 60-61).

Спочатку учні працюють за засвоєним алгоритмом роботи. Особливу увагу варто приділити виконанню завдання 5. Якщо діти самостійно не можуть придумати новий заголовок, то педагогу слід запропонувати свої варіанти. Спільними зусиллями першокласники обирають найбільш влучний.

Урок 30 (стор. 62-63).

Першокласники читають тексти, відповідають на запитання. При виконанні завдання 5 труднощів виникати не повинно. Проте учням слід бути уважними.

Урок 31 (стор. 64-65).

Спочатку учні працюють за засвоєним алгоритмом роботи. Щоб виконати завдання 4, потрібно пригадати текст зі сторінки 24. Спочатку діти переказують кінцівку тексту з пам'яті. Якщо виникають труднощі, розповідь читають ще раз. Після цього здійснюється письмовий переказ тексту.

Урок 32 (стор. 66-67).

Першокласники читають тексти 1, 2, 3, відповідають на запитання. Щоб виконати завдання 4, потрібно пригадати текст зі сторінки 50. Спочатку діти переказують кінцівку тексту

з пам'яті. Якщо виникають труднощі, розповідь читають ще раз. Після цього здійснюється письмовий переказ тексту.

Урок 33 (стор. 68-69).

Після опрацювання текстів учні відповідають на тестові запитання. Щоб виконати завдання 4, потрібно згадати текст «Річковий трамвай», стор. 36. Ілюстрація повинна допомогти дітям швидше зорієнтуватись. Якщо виникають труднощі, розповідь читають ще раз. Після цього здійснюється письмовий переказ тексту.

Урок 34 (стор. 70-71).

Спочатку учні працюють за засвоєним алгоритмом роботи. Особливу увагу варто приділити виконанню завдання 3. Потрібно пригадати текст «Старовинні гроші», стор. 52. Спочатку діти переказують розповідь з пам'яті. Якщо виникають труднощі, текст читають ще раз. Після цього здійснюється письмовий переказ.